

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr.Faragó István ügyvéd által képviselt V. S. felperesnek a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központja alperes ellen vadászati ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perben a Heves Megyei Bíróság 2009. május 7. napján kelt 2.K.30.147/2008/13. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 15. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Heves Megyei Bíróság 2.K.30.147/2008/13. számú ítéletét - a jogosulatlan vadászatra vonatkozó indokolási rész megváltoztatásával - hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000.- /azaz tízezer/ forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 36.000 /azaz harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes, valamint V. F. vadásztársa, mint az Sz. Vadásztársaság tagjai 2006. november 22. napján lesvadászatot tartottak rókára, az érintett vadászterület N. és az O.-árok nevű terület részén. A felperes a vadászat során egy őzcsapatot észlelt, melyből az egyik állatot betegnek ítélte, és azt elejtette. Az elejtés után több alkalommal próbálta hívni B. F.-et, illetve S. F.-et az akkori vadásztársaság intéző bizottságának tagjait, hogy jelezze a beteg őz elejtését, és hogy krotáliát, azaz vadazonosító jelet kérjen. Hívása azonban sikertelen volt.

Az állatot betették V. F. gépjárművébe, majd visszaindultak a földúton a vadászház felé, és eközben felperes az elejtés tényét bejegyezte az egyéni lőjegyzékbe. Amikor az erdőből kiértek, a

földút és a közút kereszteződésében rendőrök ellenőrizték a gépjárművet, és a rendőrök engedélyével a felperes ismételtén hívta S. F.-et és jelezte felé, hogy rendőri intézkedés történt és sürgette, hogy az azonosító jelet bocsássák rendelkezésére. Ígéretet kapott arra nézve, hogy azt hozzák. Ezt követően a nyomozók is megérkeztek a helyszínre, a felperest őrizetbe vették, az állat lefoglalása azonban a helyszínen nem történt meg, hanem azt átadták a vadásztársaság jelenlévő intéző bizottság tagjainak L. I. vadásztársasági elnöknek és B. F. titkárnak, illetve S. F. vadászmasternek. A vezetőség az állatot B. T. lakására vitte, aki édesapja segítségével azt megnyúzta és feldarabolta. Másnap a feldarabolt állatot szállították tovább a vámosgyörki hatósági állatorvosnak, azonban az állatorvos ilyen állapotban már nem tudta megállapítani, hogy az állat egészséges vagy beteg volt-e, ezért nem adott ki hatósági állatorvosi igazolást.

A felperessel és V. F.-vel szemben büntetőeljárás indult lopás bűncselekménye miatt, mely nyomozást a Városi Ügyészség bűncselekmény elkövetésének hiányában megszüntetett, kitérve arra is, hogy nem volt megállapítható, hogy a felperes valóban beteg állatot lőtt-e ki avagy sem.

A Heves Megyei Bíróság Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Földművelésügyi Igazgatósága /a továbbiakban: elsőfokú hatóság/ 2007. december 12. napján kelt 19.4/V-337-17/2007. számú határozatával a felperest jogosulatlan vadászat és vadászat rendjének megsértése miatt 60.000.- Ft vadvédelmi bírsággal sújtotta, és vadászjegyét a határozat jogerőre emelkedésétől számított 12 hónapos időtartamra visszavonta.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2008. január 25. napján kelt 04.3/114/2008. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot megváltoztatta és a vadvédelmi bírság összegét 200.000.-Ft-ra emelte, hivatkozva arra, hogy a vadvédelmi bírságot az őzbak vadgazdálkodási értékére figyelemmel kellett volna kiszabni.

A Heves Megyei Bíróság az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte. Az ítélet megállapította, hogy a felperes a vadászat rendjét valóban megsértette, amikor a vadászati naplóban a vadászat befejezésének időpontját a jogszabályi előírásoknak megfelelően nem tüntette fel, azonban a vadászat rendjének megsértése körében a vadászterület határától számított 300 méteren belüli lesvadászat tekintetében a tényállás nem volt kellően tisztázott, ezért ekörben az elsőfokú hatóság új eljárását rendelte el.

Az elsőfokú bíróság emellett a felperes terhére nem találta megállapíthatónak a jogosulatlan vadászatot. Az ítélet szerint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény /a továbbiakban: Vtv./ 84. §-ának /4/ bekezdése értelmében jogosulatlan vadászatnak minősül az is, ha a vadász az általa elejtett vadat a törvénynek megfelelően nem jelöli meg, vagy nem jegyzi be az egyéni lőjegyzékbe. Az alperes a jogosulatlan vadászatot az alapján állapította meg, hogy a felperes az őzbak elejtését követően az állatot nem jelölte meg, azon a vadazonosító jelet nem helyezte el. Nem volt vitatott, hogy a felperes a vad elejtését az egyéni lőjegyzékbe bejegyezte, a vadazonosító jel elhelyezésére pedig azért nem rögtön került sor, mert azt a helyi gyakorlat szerint előre nem adták ki a vadászoknak, a vad elejtését követően telefonon kellett jelezni a vezetőség felé az elejtés tényét, vagy B. F. kísérte a vadászt, aki birtokában tartotta az azonosító jeleket. A gyakorlat szerint az elejtett vadat a vadászházba vitték be az erdőből a földúton, mely vadászház kb. a terület közepén helyezkedik el, és a vadászházban történt rendszerint az állat kizsigerezése és az azonosító jellel történő ellátása, majd az egyéni lőjegyzékbe az azonosító szám feltüntetése.

A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2007./V.4./ FVM rendelet /a továbbiakban: Vhr./ 44. § /1/ bekezdése szerint a vadásztársaság, mint jogosult az azonosító jelek használatának részletes szabályait a helyi szabályzatban volt köteles megállapítani, és a Vtv. 57. § /2/ bekezdése szerint a vadásznak a jogosult által rendelkezésre bocsátott azonosító jellel kellett volna a vad elejtését, elfogását követően azt haladéktalanul megjelölni.

E jogszabályhelyek alapján megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az azonosító jel használatára vonatkozóan külön szabályzat nem készült, viszont az eljárás során meghallgatott tanúk szerint a kialakult gyakorlat az volt, hogy az azonosító jelet a jogosult nem bocsátotta előzetesen a vadász rendelkezésére, hanem az elejtést követően azt utólagosan biztosította, és a jelen esetben is ekként lett volna köteles a felperes az azonosító jel használatára. Különösen így volt ez tekintettel arra, hogy a felperes és vadásztársa róka lesvadászatra mentek, és csak a Vhr. 27. § /3/ bekezdésében foglaltak miatt döntött a felperes a beteg állat kilövéséről. Ebben az esetben a jogosult lett volna köteles az állategészségügyi okból elejtett vadat vizsgálatra alkalmas módon az elejtés helye szerint illetékes hatósági állatorvosnak bemutatni. A felperes és a vadásztársának tanúvallomása alapján a felperes következetes állításával szemben az alperes, illetve az elsőfokú hatóság nem tudta bizonyítani, hogy az állat egészséges lett volna. Ekként felperes állítását el kellett fogadni, különös tekintettel arra is, hogy a rendőrség az intézkedés során

elmulasztotta az állatot lefoglalni, ehelyett azt a vadásztársaságnak adta ki, amely az állatot feldolgozta, ekként a hatósági igazolás kiállítására nem kerülhetett sor, mely azonban felperesnek nem volt betudható. Mindezért a megismételt eljárás során jogosulatlan vadászatra tekintettel bírságot kiszabni nem lehet.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát. Előadta, hogy a jogerős ítélet sértette a Vtv. 57. § /2/ bekezdését, 65. § /1/ bekezdés d/ pontjában, a 84. § /1/ bekezdés g/ pontjában, valamint a 84. § /4/ bekezdésében, továbbá a Vhr. 27. § /3/ bekezdésében, 43. § /2/ bekezdésében, és 44. § /4/ bekezdésében foglaltakat.

Előadta, hogy az állat elejtése tilalmi időben történt, és ilyen esetben a bizonyítási teher felperest terhelte a vonatkozásban, hogy az állat a Vhr. 27. § /3/ bekezdése szerint súlyos beteg és mozgásképtelen, illetve súlyosan sérült és életképtelen volt. A bizonyítási teher megfordulása abból következik, hogy felperes egyéb módon nem tudja kimenteni magát a jogosulatlan elejtés jogkövetkezményei alól akkor, amikor tilalmi időszak van érvényben.

Emellett a Vtv. 57. § /2/ bekezdése kifejezetten azt írja elő, hogy haladéktalanul kell a vad elejtését, elfogását követően azt megjelölni, ekként a vadászatra jogosult jogellenes gyakorlata nem volt elfogadható, és ez alapján nem mentesülhetett felperes a jogkövetkezmények alól. Ha a vadásztársaság gyakorlata e körben jogellenes volt, akkor felperes a hatósági jogkövetkezményként őt ért anyagi hátrányt polgári perben érvényesítheti a vadászatra jogosulttal szemben, de semmiképpen nem jelentheti azt, hogy a jogosult mulasztása annulálja a felperes által elkövetett jogsértés jogalapját, felmentve őt ezáltal a jogkövetkezmények viselése alól. Mindezért felperes elkövette a jogosulatlan vadászat tényállását.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában fenntartását. Hivatkozott arra, hogy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény /a továbbiakban: Ket./ 1. § /1/ bekezdése és 50. § /1/ bekezdésének sérelme a jogerős ítélet szerint egyértelműen megállapíthatóak voltak, tehát alperesi érvelés helyessége esetén sincs mód a felperes keresetének elutasítására.

Az alperes felülvizsgálati kérelme alapos az alábbi indokok alapján:

A Vtv. 84. § /1/ bekezdés d/ és e/ pontjai értelmében a vadászati hatóság határozata alapján vadvédelmi bírságot köteles fizetni az a vadász, aki az általa sebzett vagy az egyébként súlyosan beteg

vad elejtése céljából nem teszi meg a szükséges intézkedéseket, illetve az, aki jogosulatlanul vadászik. Ugyanezen szakasz /4/ bekezdése értelmében törvény alkalmazásában jogosulatlan vadászatnak minősül, ha a vadász az általa elejtett vadat e törvénynek megfelelően nem jelöli meg, vagy nem jegyzi be az egyéni lőjegyzékbe.

A Vtv. 57. § /2/ bekezdése szerint a vadász a jogosult által rendelkezésére bocsátott azonosító jellel köteles - többek között az őzet - a vad elejtését, elfogását követően haladéktalanul megjelölni.

A Vhr. 43. § /2/ bekezdése értelmében az azonosító jelet a nagyvad hátsó lábán a csánk felett, a nagyvad birtokba vételét követően azonnal be kell helyezni. A vad elszállítását csak azonosító jellel történt megjelölését követően szabad megkezdeni. A Vhr. 44. § /4/ bekezdése értelmében a vad, vagy zsigerelt teste csak az azonosító jellel együtt szállítható.

A Vhr. 27. § /3/ bekezdése értelmében a vadállomány védelme és a vad kímélete miatt vadászati idényre tekintet nélkül haladéktalanul el kell ejteni a súlyosan beteg és mozgásképtelen, illetve a súlyosan sérült és életképtelen vadat. Az elejtést a vadász, illetve a kísérő köteles a vadászati naplóba „beteg” jelölés megjelöléssel rögzíteni, és haladéktalanul bejelenteni a jogosultnak. A jogosult köteles az állategészségügyi okból elejtett vadat vizsgálatra alkalmas módon elejtés helye szerint illetékes hatósági állatorvosnak bemutatni. A hatósági állatorvos az elejtés indokoltságára külön jogszabály szerinti igazolást állít ki. A Vhr. 27. § /5/ bekezdése szerint a /3/ bekezdésben foglaltak kivételével a vad vadászati igényen kívüli - vadászati hatóság engedélye nélkül történt - elejtése a vadászat rendjének megsértésének minősül.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a fenti jogszabályhelyek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a perbeli esetben elejtett vad csak azonosító jellel ellátva lett volna szállítható. A Vtv. 57. § /2/ bekezdése és a Vhr. 43. § /2/ bekezdése és 44. § /4/ bekezdése egyértelműen rendelkezik e körben.

Mindezért a felperes egyértelműen a Vtv. 84. § /4/ bekezdésébe ütköző és felelősségi körébe eső jogosulatlan vadászatot folytatott, amikor haladéktalanul - még szállítás előtt - nem intézkedett a vadazonosító jel elhelyezéséről.

A jogerős ítélet tévesen állapította meg a Vhr. 44. § /1/ bekezdése alapján, hogy helyi szabályzat híján a helyi gyakorlat elfogadható volt, mivel a helyi gyakorlatnak is meg kellett volna felelnie a Vhr. 43. § /2/ bekezdése és 44. § /4/ bekezdésében foglaltaknak, ellenkező esetben a jogosulatlan vadászat tényállása megvalósul.

Amennyiben felperes e rá is irányadó, és felelősségi körébe tartozó szabályokat betartotta volna, nem fordulhatott volna elő, hogy a rendőri ellenőrzést követően kikerül birtokából a vad - mivel őrizetbe veszik - és a vadászatra jogosult későbbi törvény által előírt eljárására is ráhatása lett volna annak érdekében, hogy az állat beteg vagy egészséges voltáról a megfelelő hatósági állatorvosi igazolás kiállításra kerüljön.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § /4/ bekezdése alapján a jogerős ítélet indokolását - és annak megismételt eljárásra történő iránymutatását - a felülvizsgálattal érintett részében megváltoztatta és megállapította, hogy a jogosulatlan vadászatot a fenti indokok alapján a megismételt eljárásban hozott határozatokban meg kell állapítani és a szankciók kiszabása során erre is figyelemmel kell lenni. Mivel a jogerős ítélet az alperes és az elsőfokú hatóság határozatát egyéb indokok tekintetében is hatályon kívül helyezte új eljárásra kötelezés mellett és e körben az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítéletet nem támadta, ezért a jogerős ítélet ennél fogva érdemben helyes rendelkező részét hatályában fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság a perköltségről a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján döntött, míg az illetékről a illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § /1/ bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2010. március 16.

Bauer Jánosné dr. sk. a tanács elnöke, dr.Kovács András sk. előadó bíró, dr.Kovács Ákos sk. bíró